

Marta Puszka

Biblioteka Główna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1721-2670>

SPRAWOZDANIE Z WYDARZEŃ ORGANIZOWANYCH
PRZEZ BIBLIOTEKĘ GŁÓWNĄ UNIWERSYTETU
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ PODCZAS XVII LUBELSKIEGO
FESTIWALU NAUKI 18–24 WRZEŚNIA 2021 ROKU

W dniach 18–24 września 2021 r. odbył się już po raz siedemnasty Lubelski Festiwal Nauki, tym razem pod hasłem: „Nauka bez granic. Enjoy science!”. Wydarzenie to zostało zorganizowane, podobnie jak w latach poprzednich, przez pięć lubelskich uczelni publicznych: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Medyczny, Politechnikę Lubelską i Uniwersytet Przyrodniczy oraz Urząd Miasta Lublin. Zgodnie z hasłem przewodnim zgłaszane projekty i wydarzenia miały na celu upowszechnianie, promowanie oraz popularyzowanie nauki i badań naukowych w społeczeństwie, zwrócenie uwagi na znaczenie nauki w wielu płaszczyznach życia codziennego oraz zachęcanie dzieci, młodzieży i dorosłych do czerpania radości z nauki.

Ta największa na Lubelszczyźnie popularnonaukowa impreza cieszyła się ogromnym zainteresowaniem nie tylko uczestników, ale też instytucji, które zgłosiły 1370 polskich i obcojęzycznych projektów. Tradycyjnie już swoje propozycje przygotowała także Biblioteka Główna UMCS w Lublinie.

Podczas trwania Lubelskiego Festiwalu Nauki można było poznać kulisy pracy bibliotekarza i zwiedzić Bibliotekę „od kuchni”. Bibliotekarki z Oddziału Udostępniania Anna Strumińska i Katarzyna Wójcik oraz kierowniczka Joanna Kalinowska zaprezentowały zwiedzającym niedostępne na co dzień magazyny biblioteczne, a także oprowadzały po innych oddziałach Biblioteki. Zwiedzający mieli też możliwość samodzielnie obsłużyć zainteresowanego czytelnika, odpocząć w strefach

relaksu oraz zapoznać się ze strefami pracy naukowej dostępnymi w Bibliotece. Wśród zwiedzających przeprowadzano różnego rodzaju konkursy, w których nagrodami były gadżety i maskotka Festiwalu. Zwiedzanie Biblioteki cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół podstawowych i średnich z Lublina i okolic.

Kolejnymi propozycjami w ramach uczestnictwa Biblioteki w XVII Lubelskim Festiwalu Nauki były wykład oraz warsztaty, przygotowane przez pracowników Biblioteki Głównej UMCS. „Fascynujący świat nauki a biblioteka akademicka w infrastrukturze naukowej” to wykład przygotowany przez Hannę Wojtysiak, kierowniczkę Oddziału Wydawnictw Ciągłych. Za cel wystąpienia autorka postawiła sobie przedstawienie szerokiej publiczności nowych form otwartej nauki, nieograniczonej do miejsca, czasu i nośnika. Jak zauważyła, wraz ze zmieniającym się wokół światem zmianie ulegają również formy zdobywania wiedzy i informacji wśród społeczności naukowej. Naprzeciw ich oczekiwaniom wychodzą biblioteki, poszerzając swoją infrastrukturę, zasoby i dostęp do wirtualnych platform oraz dbając o powszechny, nieograniczony dostęp do treści naukowych. Natomiast dzięki cyfryzacji przestrzeni komunikacji naukowej fascynujący świat nauki stał się dostępny dla każdego bez wychodzenia z domu, a hasło „nauka bez granic” stało się faktem.

Przygotowane przez Grzegorza Szczypę, kierownika Oddziału Informacji Naukowej, warsztaty „Bazy danych – droga do radości z nauki” skierowane do uczniów liceów i studentów pierwszych lat miały pokazać, jak można zostać zmanipulowanym, wyszukując informacje w internecie jedynie przez wyszukiwarkę Google. Uczestnicy mogli poznać także różnice pomiędzy wynikami prezentowanymi przez popularne wyszukiwarki internetowe a tymi, które oferują profesjonalne, dziedzinowe bazy danych. Co więcej, zainteresowani mogli nauczyć się samodzielnie pozyskiwać informacje z interesującej ich dziedziny nauki oraz odnaleźć pełnotekstowe naukowe prace badawcze, umieszczone w niekomercyjnych bazach. Dzięki warsztatom uczestnicy mogli nabyć umiejętności niezbędne do rzetelnej pracy naukowej oraz uzmysłowić sobie, jak dzięki bazom danych można szybko i skutecznie cieszyć się z dokonań współczesnej wiedzy.

Kolejne warsztaty, przygotowane również przez Grzegorza Szczypę, „Enjoy science, enjoy Open Access. Korzyści i praktyki deponowania prac w repozytoriach naukowych” skierowane były do studentów, doktorantów i pracowników naukowych lubelskich uczelni. Można było na nich poznać teoretyczne podstawy Open Access oraz zalecenia Ministerstwa Edukacji i Nauki co do polityki rozwoju otwartego dostępu, a także praktyczne metody deponowania prac w otwartych repozytoriach naukowych.

W myśl hasła przewodniego Festiwalu „Nauka bez granic. Enjoy science!”, pracownicy Oddziału Zbiorów Specjalnych Biblioteki UMCS, kierownik dr Piotr Rudziński oraz kustosz dr Marta Puszka, postanowili pokazać niedostępne zwykle

dla czytelników zbiory starych druków lubelskich. W związku z tym powstał film dokumentalny *Kolekcja (The Collection)* w reżyserii Grażyny Stankiewicz oraz album *Stare druki lubelskie w Bibliotece Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie* autorstwa dr Marty Puszkę.

Film *Kolekcja (The Collection)*, przybliżający historię starych druków lubelskich, został wyprodukowany na zamówienie Biblioteki przez Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Ekipa filmowa¹ pod przewodnictwem reżyserki Grażyny Stankiewicz poświęciła wiele dni na kręcenie materiału o starych drukach lubelskich. W studio telewizyjnym Chatki Żaka przeprowadzono wywiady z wicedyrektorką Biblioteki Urszulą Pośladą, dr. Piotrem Rudzińskim oraz dr Martą Puską z Oddziału Zbiorów Specjalnych, a także z dr Anną Sawą z Instytutu Nauk o Kulturze UMCS. Następnie ekipa filmowa kręciła sceny w magazynie starych druków, choć zadanie to nie należało do najłatwiejszych przede wszystkim ze względu na ochronę zbiorów. Film uzupełniono materiałami nakręconymi na ulicach Lublina, w Domu Słów oraz w pomieszczeniach Oddziału Zbiorów Specjalnych Biblioteki UMCS.

Jednocześnie z powstawaniem filmu trwały prace nad albumem przedstawiającym wszystkie lubelskie stare druki znajdujące się w zbiorach Biblioteki UMCS. Autorka dr Marta Puszcza do informacji bibliograficznych o każdym druku dołączyła ilustracje przedstawiające przeważnie stronę tytułową dzieła, ułatwiające czytelnikowi zapoznanie się z estetyką oraz stanem zachowania poszczególnych druków. Egzemplarze albumu wydanego nakładem Wydawnictwa UMCS rozesłano do instytucji i bibliotek w Polsce, które posiadają w swoich zbiorach stare druki, a także rozdano zainteresowanym tematem osobom.

Film *Kolekcja (The Collection)* oraz album *Stare druki lubelskie w Bibliotece Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie* zostały dofinansowane z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki. Oficjalna premiera filmu oraz publikacji odbyła się podczas XVII Lubelskiego Festiwalu Nauki 20 września 2021 r. w Sali Widowiskowej Chatki Żaka. Po premierze, aby umożliwić dostęp jak najszerszej grupie osób zainteresowanych tematyką starych druków, obie pozycje udostępniono w mediach cyfrowych².

Biblioteka UMCS każdego roku chętnie włącza się w obchody Lubelskiego Festiwalu Nauki, a wydarzenia przez nią proponowane cieszą się dużym zainteresowaniem uczestników. Wykorzystuje je również do popularyzowania swoich zbiorów i zachęca czytelników do korzystania ze zgromadzonych zasobów.

¹ Zdjęcia i światło: Robert Kłysz, Magdalena Markiewicz, Maciej Lachowicz, dźwięk: Barłomiej Matla, montaż: Mateusz Chazan.

² Film można obejrzeć na stronie YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=v_vzMkLIRHI, natomiast album dostępny jest na stronie Biblioteki Cyfrowej UMCS: <http://dlibra.umcs.lublin.pl/publication/44303> oraz w POL-onie: <https://polona.pl/item/stare-druki-lubelskie-w-bibliotece-uniwersytetu-marii-curie-sklodowskiej-w-lublinie,MTQyMjQ2OTAy/1/#info:metadata>.